

ПОМОГАЈ БОГ

ČASOPIS EVANGELSKÍCH SERBOŮ

5. číslo

Budyšin, meja 1957

Lětnik 7

Hrono za měsac meju 1957

Budźće skorjenjeni a natwarjeni w Jezu Chrystu a wobtwjerdženi z wěru. kaž sće nawučeni; a budźće we njej tak poľni, zo so z džakom přelijete. Kol. 2, 7

Sto do ludźi su poprawom křescenjo? Mōhli na to wjele wotmołwjeć. Naše hrono nam wo tym trojake praji:

1. *Prawi křescenjo wědza, što chcedza.* Woni njedadza so ze wšlakimi a z cuzymi wučbami wokolo honić. Woni njemysla a njerěča džensa tak a jutře hinak. Woni so njewjerca po wětřiku. Čehodla nic? Dokelž maja prawy založk a dobry, twjerdy korjeń. A tón je Chrystus sam! Jenož dyrbiš móc spěwać: „Ja sym přez Chrysta krwawne rany nětk prawy zakład namaka!“ Mōžeš to z wutroby?

2. *Prawi křescenjo stajnje rostu.* Tohodla napomina Pawoł: „Budźće wobtwjerdženi z wěru!“ Dokelž hišće njejsće twjerdži dosć, dokelž wam hišće wjele pobrachuje, dajće so wobtwjerdźeć z wěru. Zašly měsac stejachu naši konfirmandza před wołtarjom. Su — krótko a jasnje po nowym konfirmacijskim porjedže — slubili, we wěrje wostać a rosć. Ach, zo bychy so přeco po tym měli! Jenož dvojake je móžno za křescana, tak praji stary pokutny předar Abraham a Santa Clara, runje kaž při měsacu, mjenujcy, zo přiběra abo wotběra. Někotry je po konfirmaciji wotběrał džeń a bóle, doniž njebě cyle prózdný. A we wěčnosti budže rěkać: Waženy, važeny, a lochki namakany! Tohodla ma być naše hesło: Přiběrać, rosć w póznaću. we wěrje, w lubosci! A tohodla trjebamy Požu službu, Bože wotkazanje, Bože słowo, modlitwu, towarstwo z bratrami a ze sotrami, zo bychmy z wěru wobtwjerdženi byli!

Cyrkwinske dny po wšem swěće

Jich přiklad

Cyrkwinske zjězdy mějachmy přeco. Tak mjenowane „cyrkwinske dny“ pak něšto wosebiteho woznamjenjeja. Rěčimy džensa wuraznje wo „hibanju cyrkwinskih dnjow“. Farar Hendrich Giessen, generalny sekretar němskeho ewangelskeho cyrkwinskeho dnja, je prajił, zo cyrkwinske dny su zjewjenja „pućowaceho Božeho luda“.

Přikłady za nje mamy hižom w Bibliji. Što běše to na přiklad při horje Sinai hinašeho, čiha wulki cyrkwinski džeń pućowaceho staro-zakońskeho Božeho luda pod nawjedowanjom Mójzasa? A jako běše profeta Elias israeliski lud na horu Karmel skazał, wotmě so tam tež něšto tajkeho kaž cyrkwinski džeń. Mōhli spomnić tež na hibanje, kotrež nasta z Janom křćenikom, jako k njemu wuńdže do pušćiny město Jeruzalem a cyla židowska zemja.

Za cyrkwinske dny najnowšeho časa je najlěpši přiklad bjez dwěla němski ewangelski cyrkwinski džeń, kiž ma wosebje po wulkim Barlinskim cyrkwinskim dnju w lěće 1951 swój wosebity wuznam w žiwjenju cyleje ewangelskeje cyrkweje w narańšim a w nawječornym džělu našeho wótcneho kraja.

3. *A prawi křescenjo su džakowni* přeco a wšudžom. Njejsu jenož trochu džakowni, dokelž so tak sluša, dokelž je jim to nawučene, ně „přeliwaju so z džakom!“ Přeliwać móže so jenož něšto, štož je poľne! „Čehož wutroba je poľna. to dže přez ert“, praji Zbōžnik. Poľna ma wona być žiweje wěry, praweje lubosće k Zbōžnikej, poľna teje hnady, kotruž Bōh nam wšědnje poskića přez Jezom Chrysta!

Naš serbski ewangelski cyrkwinski džeń pak wot njeho njewotwisuje. Smy wězo tež wot njeho wšelake nawukli. Serbja jako čłony svojich wosadow su jón přeco rad wopytowali. Serbski cyrkwinski džeń pak je samostatnje we powójnskim času nastal, jako pola nas hišće ničo ničo njewědžeše wo wulkim němskim hibanju. Smy wjeseli a džakowni, zo mōžachmy jón wot 1947 sem lěto za lěto přewjesć w jednej našich dwurěčnych wosadow. Wšudžom je trošku hinaši byl. Wuknyć dyrbjachmy tež. Hospodowace wosady su so kōždy raz jara přecowale. A wosadni z bliska a z daloka su přeco rad přichadźeli, pěši, z kolesom, z motorskim, z awtom, z busom, ze železnicu. Bōh daj, zo lětsa zaso tak budže. Nětk pak chcemy so — w duchu — hišće trochu do wulkeho, cuzeho swěta podać.

Cyrkwinski džeń na Sumatrze

Haj, po přikładze němskeho ewangelskeho cyrkwinskeho dnja běše njedawno tajki wulki zjězd pola Batakow w Siantarje na kupje Sumatra. Wjace hač 100 000 indonesiskich křescanow so wobdžěli. Indonesiski statny prezident Sukarno běše sam cyrkwinski džeń postrowił. Wažne běše, štož praješe, mjenujcy zo so w cylej Aziskej něšto hiba. Wón wěri, zo mōžeja křescenjo na swoje wašnje wjele dopomhać, zo so swoboda, prawdosć a měr do tutoho džěla swěta zasydli. Tež nawjedowacy duchowny Batakoweje cyrkweje, dr. Sihoming, wuzbēhowaše, zo jenož křescanska powěsć zamōže mjezy rasow, rěčow, narodow a tradicije, štož wšo duchownu a politisku situaciju w Aziskej tak jara wobćežuje, přewinyc. Indonesiski minister za nabožinske naležnosće

Boží dom w Klukšu

praješe, tež hdyž su křesćenjo w Indonesiskej w mjeńšinje, zo tola jich nimaja za nawječorny eksport. Aziska smě być na to horda, zo je so křesćanstwo w njej samej narodžilo.

Wulki zajim w Pólskej

Pólskaj hoscej — synodalny prezident Michelis a prof. dr. Wantula — staj z wulkim zajimom w cyrkwinskih nowinach a tež w rozhłosu wo Frankobrodskim cyrkwinski dnju 1956 rozprawiloj. Rozprawa najprjedy wuzběhowaše, zo je čezko, słowo „Kirchentag“ do pólskeho přeložić. Su potom němske słowo za to stej wo stajili. dokelž njejsu prawy pólski přeložk namakali. Tež w serbsčinje njeje słowo „cyrkwinski dzeń“ najlepší wuraz. Někotři praja „cyrkwinski zjězd“. W tym pak njeje wšo to wuprajene, štož w němskim słowje „Kirchentag“ lěži. Tuž pomhajmy sebi najlěpje z přeložkom po słowje a prajmy dale „cyrkwinski dzeń“. Potom wěmy wšitcy, što je mjenjene, a wopak tež njeje!

Profesor dr. Wantula praješe, zo je jemu při džele němskeho cyrkwinskeho dnja aktiwnosć lajikow wosebje wažna. A to je snano wěsty wunošk za pólsku ewangelsku cyrkej, cyrkwinskih lajikow znowa na jich zamolwitosć we wosadnym žiwjenju dopominać. Wězo jedna so tam wo mału cyrkej w diasporje (w rozpróšenju), kiž z cyle druhim wuměnenjom džela hać cyrkej pola nas. Pólska ma někak 27 milionow wobydlerjow, a jenož 200 000 je ewangelskich! Duchownych maja nimale sto a

wězo hišće druhich cyrkwinskih sobudželaćerjow, katechetow, diakonow, diakonisy atd. A hdyž sebi přemysluješ, zo so Pólska wot ranja hać do wječora přez něhdže 700 kilometrow a wot polnočy hać do připoldnja přez 650 kilometrow wupřestrěwa, spóznaješ, kajke naddawki a wobćežnosće pólska ewangelska cyrkej ma. Ewangelsko-awgsburgska cyrkej wobsteji ze 6 wulkich cyrkwinskih wokrjesow, to je Wařawa, Čěšin, Katowicy, Wrótslaw, Wulka Pólska a Mazury. Tam maja 114 wosadow a 171 filialow. Ewangelsko-awgsburgska cyrkej w Pólskej so džensa jara wo to prócuje, swoje sobustawstwo w Lutherskim swětowym zwjazku a w ekumeniskim hibanju wobtwjerdžeć.

Šotski cyrkwinski dzeń

Tež w Šotskej so lětsa wulki cyrkwinski dzeń wotměje, a to wot 5. hać do 11. awgusta w měsće Aberdeen (Jendželska). Přewaha njebudže ležeć w hobrskich zhromadžiznach, ale w džělawaych skupinach. Wočakuja tam wokoło 3000 wopytowarjow z cyleje Šotskeje a tež z wukraja.

... a w Malešecach?

Kelko směmy wočakować, 600, 800, 1000? Njechamy so z wulkimi ličbami hordzić. Kak praji profeta? Twojej woči hladatej po wulkej hromadže? Ně, ale „twojej woči hladatej po wěrje!“ Přihotujmy wšitcy naš cyrkwinski dzeń z wěrjacej wutrobu! A njech serbski cyrkwinski dzeń služi posylnjenju našeje husto tak maleje a slabeje wěry!

La.

Wařawska synoda

Wařawske cyrkwinske lopjeno rozprawja wo džělawayosći poslednjeje synody ew.-luth. cyrkweje w Pólskej. Do synody slušeja 15 duchownych, 30 lajikow a 6 powolanych. Rozprawa wopřija 5 lět. Hnydom po wójnje měješe ew.-luth. cyrkej w Pólskej 74 duchownych a 352 klětkow. Mjez tym je so ličba duchownych powysila na 106, do kotrychž pak slušeja tež profesorjo a 18 něhdyšich diakonow. Za zarjadowanje cyrkwinskeho zamoženja w dospolnje wuprózdnjenych wosadach je so wosebity cyrkwinski zarjad založil, kotryž běše najprjedy w Torunje a je nětko we Wařawje.

Wosebita kedžbnosć rozprawy zloži so na wróćodobyce cyrkwinskih domow, kotrež běchu mjez tym do swójstwa stata, katolskeje cyrkweje abo druhich organizacijow přeše. W Mazurach běchu tež metodisća někotre cyrkweje přewzali. Džěl twarjenjow je so wróćo dał, ale w někotrych městach dyrbia so ewangelske Bože služby hišće pod hołym njebjom swjećić, byrnjež by tam ewangelska cyrkej byla. Cyrkej je so stajnje starała wo dalše wukublanje duchownych a wo młodžinu, kotraž je šulu wuchodžila. Młodžinske džělo stawa so zwjetša w cyrkwinskih chórach. Wažne je tež přeložowanje Biblije do pólsčiny, kotrež njeje hišće doskónčene. Wuběrjok za tuto džělo pod nawjedowanjom prof. Šerudy dosta oficielne připóznaće. Cyrkwinske zastaranje ewangelskich Němcow přepoda so wosebitej komisiji pod nawjedowanjom dotalnego synodneho předsydy Michelisa.

Cornuch přédowaše běłym

W Južnej Africe bě so přeni króć stalo, zo bě čornuch běłym přédował. Do cyrkweje dže hewak na 400 ludži. Tón króć bě kopata polna z 800 wopytowarjami.

Wrota k pohřebnišću w Klukšu

Žiwjenje serbskeho misijonara Handrija Gustava Hetaša

1831 – 1918

(3. pokročowanje)

Što je po prawym wučba bratrowskeje jednoty, njeběchu mi prajili, a ja so tež njeběch wo to starał. Jene pak nošach we wutrobje: Jezus je mój Knjěz. Ze swojej krowju je mje wukupił, zo bych sam jeho byl. Tole běše moje swětło a mój trošt, a tule wěstosć njezhubich ženje, byrnjež dyrbjach tež po ćežkich pučach chodzić, zo bych swoju hrěšnu wutrobu spóznał.

⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮

*Jenym kemš je robota,
druhim radosć njebjeska.*

Serbske přisłowo

⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮

Zbóžnik tak wjedžeše, zo někotři bratřa mje do swojeje towaršnosće přiwzachu a z tym wulki wliw na moje znutřkne wuwice dóstachu. To běše tež nuzne, přetož zly njepracel so jara prócowaše, zo by mi škodzał. Mějach tak wjele znutřkneho žiwjenja, zo móžach rozeznać, što by mi moje wobsedženstwo rubić a mój měr kazyc mólho. Zo bych so stracham wuwinył, rozsudžich so za lěto Nisku wopuścić. Bratrej Cürie, tehdomnišemu dohladowarjej, powědach wo svojich nuzach, a tež wón bě za to, zo bych Nisku wopuščil. Hižom prjedy běch so k Zbóžnikej modlił: „Kaž Ty mje powjedžeš, tak chcu hić, dokelž sym Twój. Hdyž přindže někajki nadawk za mnje, chcu jón přijec jako z Tvojeje ruki.“

Na bratra Cürieowe naprašowanja běštej dvě wotmolwje došloj. „Luby Zbóžniko, přeni list, kotryž mi wučita, chcu za Twój puć spóznać.“ Tak přindžech we wulkim róžku lěta 1853 do Neudietenborfa, hdžež běch w pjekarni wudowy Jakuboweje džělo namakał. Mój dohladowar běše tam bratr Moritz von Schweidnitz. 13. žnjeńca 1853 buch z losom do bratrowskeje jednoty přijaty, hromadže z bratromaj Baunom a Stephanom. Baun služeše pozdžišo Knjezej w Surinamje a Stephan w Južnej Africe.

Prěnje 3 měsacy w Neudietenborfje běchu za mnje zbóžny čas

pokoja za moju wutrobu. Tak prawje nutrnje móžach so modlić. Ale bórzy so znowa započā šula. Kak jara jeje potrjebach, džensa lěpje spóznamam dyžli tehdom. Ja chcych z wulka a njerozumich, zo dyrbbju wotběrać, hdyž dyrbi Wón přiběrać. Rjane začuwanja chcych mēč a zjewjenja widjeć a město toho dyrbjach přez styskne časy, a jandžel satana dyrbjese mi ze svojej pjascu dopomhać. Jene pak mje kruće džeržeše: „Twój sym, ow jehnjo Bože!“ Džak budž swěrnemu Zbóžnikej, zo so mi tole njezhubi.

W žnjeńcu 1855 mje powołachu za wučerja do šule za hólcow w Ebersdorfje. Dway dnjej pozdžišo dóstach powołanje do Maleho Wjelkowa, zo bych tam byl z wučerjom za hólcow. Rady bych tam šol, přetož w Budyšinje bydleše tola moja mać. Běch pak Zbóžnikej slubił, zo chcu stajnje přenje powołanje jako Jeho připóznać a přijec. Tuž so 15. žnjeńca, na dnju po svojich 24. narodninach, z Neudietenborfom rozžohnowach.

Njemóžach so wjeselić, ale běch polny starosćow, kak so mi zeńdže. Běše mi někak styskno, być nadobo z wučerjom a to hišće před nimale dorosćenymi jendželskimi hólcami. Jene pak mje troštowaše: „Zbóžnik, twój Zbóžnik tebe woła. Štožkuli tež budže, wšo dyrbi k twovej zbóžnosći słužić.“ Wón mje njeje wopuščil. Wězo dyrbjach dokładnje nazhonić: „Bjeze mnje ničō njezamóžeš.“ A tole spóznać je tola pře wšo wažne. Džakowny sym Zbóžnikej za bratra Th. Enkelmana, konkretny wustawa a dohladowarja bratrow. Wón mje zrozumi a bu mi za přećela. Jemu móžach svoje znutřkne wotkryć, kaž tež wón mi něštožkuli ze svojich nazhonenjow powědaše. Wón bě mi w službje swěrnny pomocnik.

Tak daloko njeboho samsne napisanja. K tomu jeho džěči dodaču: Nanowe wučerske skutkowanje w Ebersdorfje (w Durinskej) běše za njeho w každym nastupanju wuběrne přihotowanje za jeho pozdžiše powołanje. Z jeho džēnika tehdomnišeho časa je spóznać, kak njeje so jenož přēcował wo wědomostne wudospołnjenje, ale tež wo dušow zbóžnosć swo-

jich wučomcow. Tući wučomecy wšak běchu swobodne žiwjenje zwučeni a běchu zdžěla jenož něšto lět mlōdši dyžli naš nan, tuž je zrozumliwe, zo nastachu tež kritiske časy. Ale runje tute nuzy a čēze so přeco zaso dopokazachu jako srēdk Boha, nowe žiwjenje w nim skrućilo, jemu jeho hrēch před woči stajić a jeho dale bóle wjazac na Knjeza a Zbóžnika. Wone jeho nućichu, zo by so swěru modlił. Tak bu stajnje zly duch mjez šulerjemi podušeny, zo zaso přindže za wučerja a šulerjow čas zbožowneho zhromadneho džēla. Docyła zda so, kaz by so jemu poradžilo, česćownosć a lubosć pola svojich wučomcow sebi dobyć, kotraž traješe do dalších pozdžišich lēt.

Za znutřkne žiwjenje našeho nana běchu lēta w Ebersdorfje poľne bēdow a nuzow. Husto dyrbjese pōznać, zo je čłowjeska wutroba přez mēru chrobļa a jara bojazna (Jerem. 17, 9). Ale tež hodžiny wokřewjenja běchu jemu popřate, w kotrychž smēdžeše sej wēsty być lubosće swojeho Zbóžnika. Dokelž bě we wustawje malo skladnosće za čichu nutrnosć, bě wón sam wjele so wuchodžował po rjanej wokolinje Ebersborfa a při tym so k swojemu Zbóžnikej modlił. Tež za nātwarjace rozmołwy z tym abo tamnym kolegu wužiwaše rady tajke wuchodžowanja.

⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮

*Hdyž so duša či kwēka,
maš w Božim słowje lēka.*

Serbske přisłowo

⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮⋮

Po tehdomnišim wašnjū bratrowskeje jednoty běše jasne, zo běše wučerske skutkowanje jenož přihotowanje za druge powołanje pozdžišo. Tak nošeše naš nan dale w sebi přeće, zo by mólł raz Knjezej słužić na misijonskim polu. Ale při tym jeho čim dlēje čim bóle mysl tyšeše, što budže potom z jeho mačerju, kotrejž slaše z Ebersborfa sem podpjeru, bjez kotrejež by wona do wulkeje nuzy přišla.

(Přichodnje dale)

Pobožna kóčka

Swójbni so za blido zesydachu. Nan stykny ruce, zo by blidowe pacerje spěwał. Tež wulka domjaca kóčka zaskoči na konopej. Jako so modlachu, sta so něšto spodziwného. Tež kóčka pacce na blido skladže. So wopradyže zdaše, jako by so sobu modliła. Běše to pak woprawdže modlitwa. Běše to woprawna pobožnosť? Ně, kóčcyna hra wostanje dale myšcyna čwila!

Njeje to jasny a dobry přikład? Kak wjele je tych, kiž drje hišće ruce stykują, ale samsni wostawaju. Jich pobožnosť je dobry naložk, kiž drje tež něšto plaći, ale za zbožnosť tola njedosaha. Su tak dolho pobožni, doniž jich nichtón njemyli. Potom so zaso „stara kóčka“ zjewi. Njeje so ničo přeměnilo, njebě žadna prawa pokuta. Bliža wokolnosť dyrbi zaso čerpjeć pod twjerdej wutrobu bjez lubosće, a dalšu wokolnosť tuta kóčcyna pobožnosť tež njewabi. Přiwučowanje — „dresura“ — ničo njepomha, nowa wutroba je nuzna. „Je-li štó w Chrystusu, tón je nowe stworjenje; stare je so minyło, hlej, wšitko je so nowe sćiniło!“ (2. Kor. 5. 17)

La.

Betlehem

Najskěrje budžetej nětko dom za holcy „Talita kumi“ (Holčatko, ja praju či, stawaj! Mark. 5, 41) pola Betlehema a dom Syriskeje syrotownje pola Amana so dotwarić móc. W domje „Talita kumi“ njebudu jenož holcy za wučetki, za pěstowarki a statne zastojnicy kublač, ale tež wbohe, duchownje slabje wobdarjene holcy za někajke powołanje přihotować, zo bychu móhli pozdžišo so same zežiwić. Dale je wotmyslene, pola Betlehema dom za hosći natwarić, w kotrymž móža misijonarojo a druzi pućowarjo přebywać. Naćisk Hamburgskeho architektky je hižcm hotowy, ale dla politických podawkow je so z twarjenjom komdžiło.

My, kotřiž smy z njeboh fararjom Wjencku-Dešnjanskim nazonili jeho pućowanje do Jeruzalema, mamy wulki zajim za tutón dom. Hać budže snano tež štó z nas w blišim času w tutym domje přenocować? Štó njeby rady slubjeny kraj wohladał, po kotrymž je naš Zbóžnik chodzil?

Nowy lětnik přédarskeho seminara

Z meju so započá we Wittenberku na ewangelskej přédarskej šuli nowy lětnik a su tam hišće někotre městna prózdne. Wukublanje traje 3 lěta. Zamołwić smědža so muscy mjez 21 a 40 lětami, kotřiž chcedža cyrkwi služić. Njejsu tajcy tež mjez Serbami?

Twarjenje ze swojej samsnej kapalku

Najmoderniše twarjenje w Göteborgu (Šwedska), kotrež ma po 11 poschodach 287 bydelenjow za 1000 čłowjekow, změje tež swoju samsnu kapalku z 200 městnami.

Džělenje do bělych a čornych tež w chorownjach

Južno Afrikanske knježerstwo chce tuto džělenje dopčěć.

90 lět znutrčkneho misijonstwa ew. luth. Sakskeje cyrkwyje

Lětsa swjeći Sakske znutrčne misijonstwo swój 90. jubilej. Při tym budže so wšudžom přede wšěm spominać na zaslužby našeho serbskeho wótčince, Hodzjiskeho fararja Hendricha Jaroměra Imiša, kotryž je mójcnje džěłał za mysl znutrčkneho misijonstwa a je sam w swojej wosadze založil dom za wohroženych hólcow.

Njeswačidlo. Kaž kóžde lěto mějachmy tež lětsa na čichim pjatku póstnu hudžbnu nutrnosť, kotruž wuhotowa naš cyrkwinski chor zchromadnje z fararjom Albertom-Malešanskim pod nawjedowanjom wosadneho kantora Hajnika. Rjana ličba wosadnych bě so zešla a z džakownosću posluhaše na rjane spěwy chora a wosebje lubeho a česćeného solisty, kotryž tež w serbskej rěči spěwaše. Mjez spěwanjom je farar Albert tež přédował wo slowje: Hlej, jehnjo Bože, kotrež njese swěta hrěchi.

Minakał. Swěrna Serbowka, Lejana Martinowa rodž. Cawnicec w Chrósće, smědžeše z Božej pomocu 1. apryla swoje 80. narodniny swjećić. Bóh je jej čilosć hać do jejnych starych lět wobradzil, tak zo móže přeco hišće swój lubowany Minakałski Boži dom, w kotrymž je krćena, konfirmowana a wěrowana, wopytować. Knjez spožě jej dale swoju miłosć!

Pobožnym serbskim maćerjam

O kajke krasne žohnowanje je za džěci a kajke wěčne zbože za jich duše, hdyž swěrnju maćer maja na swěće, kiž zahe nawučić je chodzić Bože puće! Haj, tajka swěrna mać je hnada wot Boha! O derje džěsću, kiž mać tajku ma!

O kajke njewuprajne zbože je a kajki wulki dobytk za wšón přichod, hdyž maćer swoje džěci swěru kubluje, zo bychu zdžeržate rěč, wěru, narod! Haj, tajke maćerje su sylna wobora. O derje ludej, kiž škit tajki ma!

Tuž, serbske maćerje, so swěru starajće, zo puće prawe z Bohom džěci chodža stajnje, a same džěcom přikład dobry dawajće, zo Bože žohnowanje přińdže na was a tež na nje! Tak serbski lud b'dže stać kaž skała w morju, na kotrež žołmy přeciwnje so wotražu!

Zbasnił w lěće 1909, wopominajo lubowanu maćer, mi tehdom zemrětu.

Awgust Holan we Wulkich Debsecach